

DLACZEGO WARTO CZYTAĆ?

WPŁYW CZYTANIA NA ROZWÓJ DZIECI I MŁODZIEŻY

„Książki są lustrem: widzisz w nich tylko to co, już masz w sobie”

Carlos Ruiz Zafón, Cień wiatru

Opracowała Alicja Wojtaszczyk

PODN Kluczbork

Stan czytelnictwa w Polsce w 2021 roku

Badania Biblioteki Narodowej

- od 1992 - co dwa lata, od 2014 - co rok
ogólnopolska próba reprezentatywna ok. 3000 osób
≥ 15 lat
- CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*)
- czas badania: listopad 2020 (1974 respondentów)
/marzec 2021 (2009 respondentów)
- kwestionariusz zawiera ok. 50 pytań

Stan czytelnictwa w Polsce w 2021 roku

Badania Biblioteki Narodowej

KTO CZYTA KSIĄŻKI?

W marcu 2022 roku na pytanie o lekturę co najmniej jednej książki w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie twierdząco odpowiedziało **38%** respondentów

TABELA 3.1. Czytanie co najmniej jednej książki w ciągu roku w latach 2019–2022
(dane w proc.)

2019 N=2982	2020 N=2015	2021 N=1974	2022 marzec N=2009
39	42	34	38

Źródło: Biblioteka Narodowa

Stan czytelnictwa w Polsce w 2021 roku

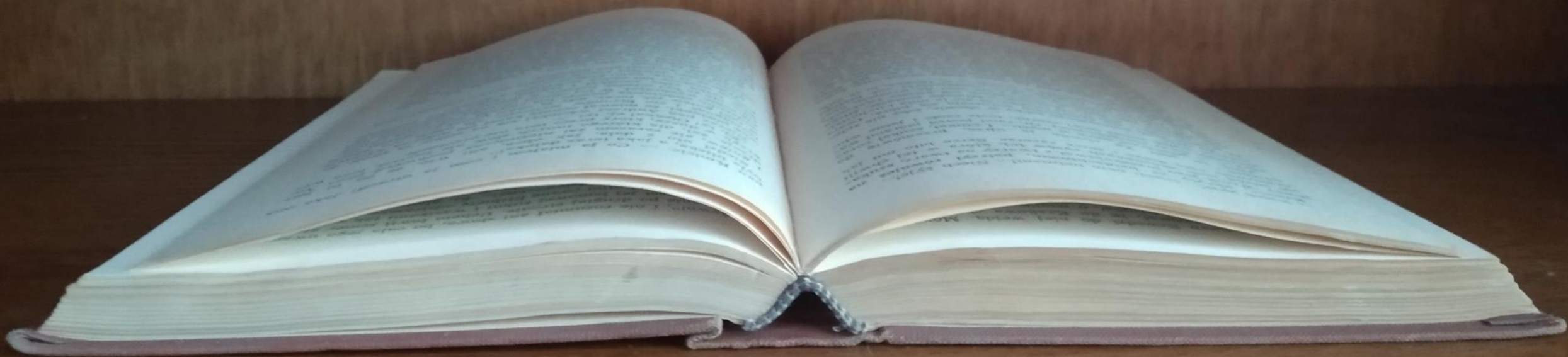
Badania Biblioteki Narodowej

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI:

- Czytelnictwo książek w Polsce wraca do – zarejestrowanego w badaniach z roku 2019 – stanu sprzed pandemii COVID-19.
- Hipoteza o sezonowym charakterze praktyk lekturowych, zależnym od pory roku, nie potwierdziła się – czas przeprowadzenia badań czytelnictwa książek nie wpływa w sposób zasadniczy na uzyskiwane wyniki.
- Odsetek osób czytających książki rośnie wraz z poziomem wykształcenia, a maleje wraz z wiekiem.
- Częściej czytają kobiety niż mężczyźni.
- Książki w formatach cyfrowych wciąż stanowią niewielki procent wyborów lekturowych.
- Polacy najchętniej sięgają po literaturę gatunkową, zwłaszcza sensacyjno-kryminalną i romansowo-obyczajową. Na tym polu polscy autorzy z powodzeniem konkurują z zagranicznymi.
- Współczesna literatura wysokoartystyczna ma stosunkowo niewielkie grono odbiorców, czytane są przede wszystkim utwory Olgi Tokarczuk i Szczepana Twardocha.
- Wśród wybieranych książek wyróżniają się publikacje niebeletrystyczne – z jednej strony jest to literatura non-fiction (wspomnienia, biografie, reportaże, relacjez podróży), z drugiej publikacje naukowe, popularnonaukowe i podręczniki.

17 ZALET KSIĄŻKI

wg Szwedzkiej Akademii Literatury Dziecięcej

**1. Książka pomaga nam
rozwijać język i słownictwo.
Uczy nas wyrażać myśli i
rozumieć innych.**

**2. Książka rozwija myślenie.
Dostarcza nam pojęć myślowych i
nowych idei, rozszerza naszą
świadomość i nasz świat.**

**3. Książka pobudza
fantazję,
uczy budować obrazy w
wyobraźni.**

4. Książka dostarcza nam wiedzy o innych krajach i kulturach, o przyrodzie, technice, historii, o tym wszystkim, o czym chcielibyśmy dowiedzieć się czegoś więcej.

5. Książka rozwija nasze uczucia i zdolność do empatii. Wyrabia w nas umiejętność wczucia się w czyjąś sytuację.

**6. Książka dodaje sił i zapału.
Dostarcza nam rozrywki i
emocji. Może rozśmieszyć lub
zasmucić. Może pocieszyć i
wskazać nowe możliwości.**

**7. Książka może stawiać
pytania, które angażują i
pobudzają do dalszych
przemyśleń.**

**8. Książka uczy nas etyki.
Skłania do namysłu nad tym,
co słuszne, a co nie, co dobre,
a co złe.**

**9. Książka może
wytłumaczyć
rzeczywistość i pomóc w
rozumieniu zależności.**

10. Książka może udowodnić, że pytanie ma więcej niż jedną odpowiedź, że na problem da się spojrzeć z różnych stron. Może podpowiedzieć inne sposoby rozwiązywania konfliktów niż przemoc.

**11. Książka pomaga nam
zrozumieć siebie. Odkrycie, że są
inni, którzy myślą jak my, że mamy
prawo do swoich odczuć i reakcji,
umacnia nasze poczucie własnej
wartości.**

12. Książka pomaga nam zrozumieć innych.

**Lektura książek pisarzy z innej epoki
umożliwia poznawanie innego świata i
odkrywanie, że ich myśli i odczucia nie
różnią się od naszych, buduje
tolerancję dla innych kultur i zapobiega
uprzedzeniom.**

**13. Książka jest naszym
towarzyszem w samotności.
Łatwo wziąć ją ze sobą i czytać
gdziekolwiek. Z biblioteki można
ją wypożyczyć za darmo i nie
trzeba podłączać jej do prądu.**

**14. Książka jest częścią
naszego dziedzictwa
kulturowego. Dzięki niej
mamy wspólne
doświadczenia i punkty
odniesienia.**

**15. Dobra książka dla
dzieci, którą można czytać
na głos, przynosi radość
dzieciom i dorosłym.
Buduje pomost między
pokoleniami.**

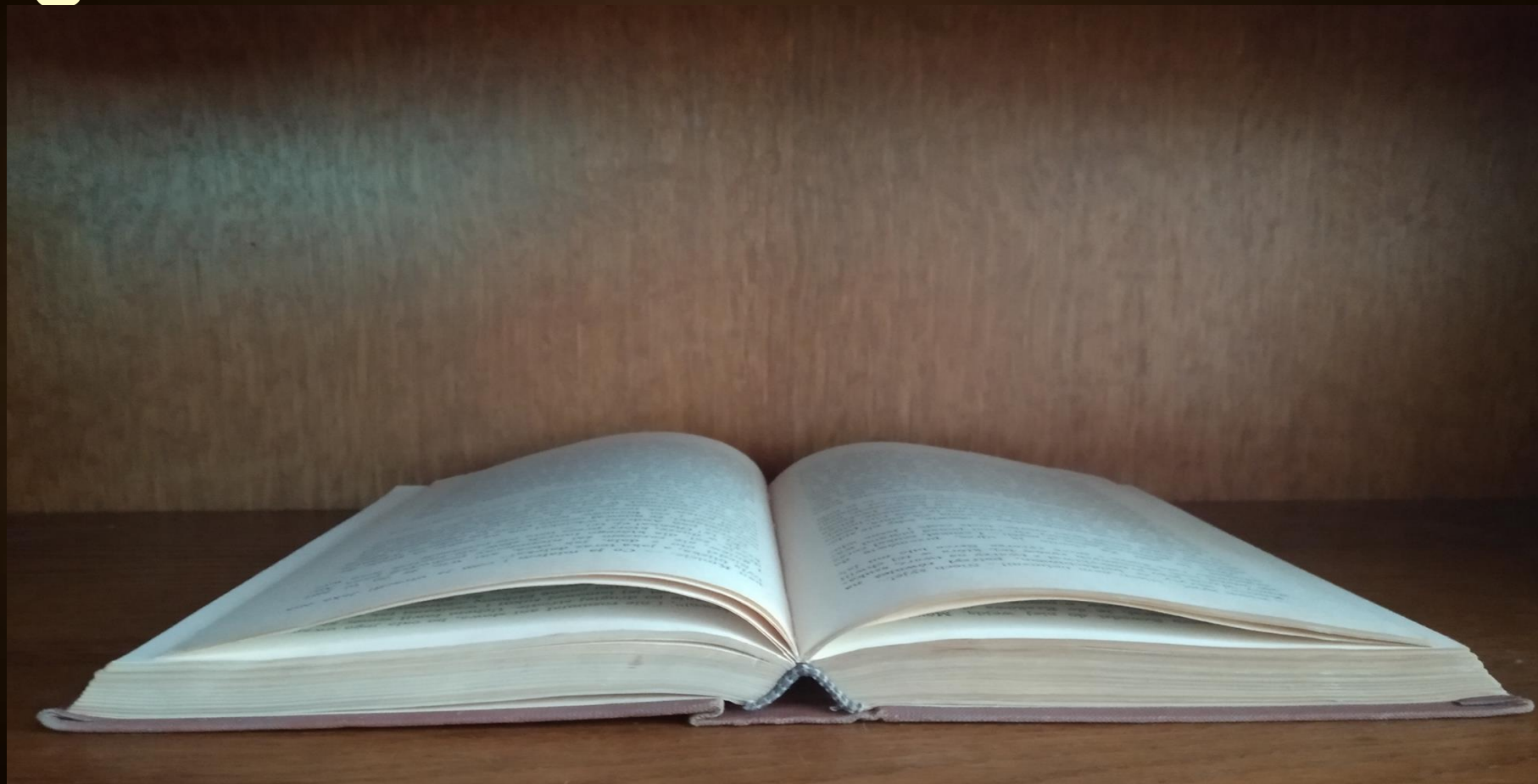
16. Książka dla dzieci to pierwsze spotkanie z literaturą - nieograniczonym światem, z którego czerpiemy przez całe życie. To bardzo ważne spotkanie, gdyż, jeśli nie zostanie zmarnowane, pokaże, ile może dać dobra literatura.

17. Literatura dziecięca wzbogaca kulturę kraju. Daje pracę wielu ludziom: pisarzom, ilustratorom, wydawcom, redaktorom, drukarzom, recenzentom, księgarzom, bibliotekarzom... Literaturę dziecięcą można również eksportować przynosząc krajowi dochód i uznanie za granicą.

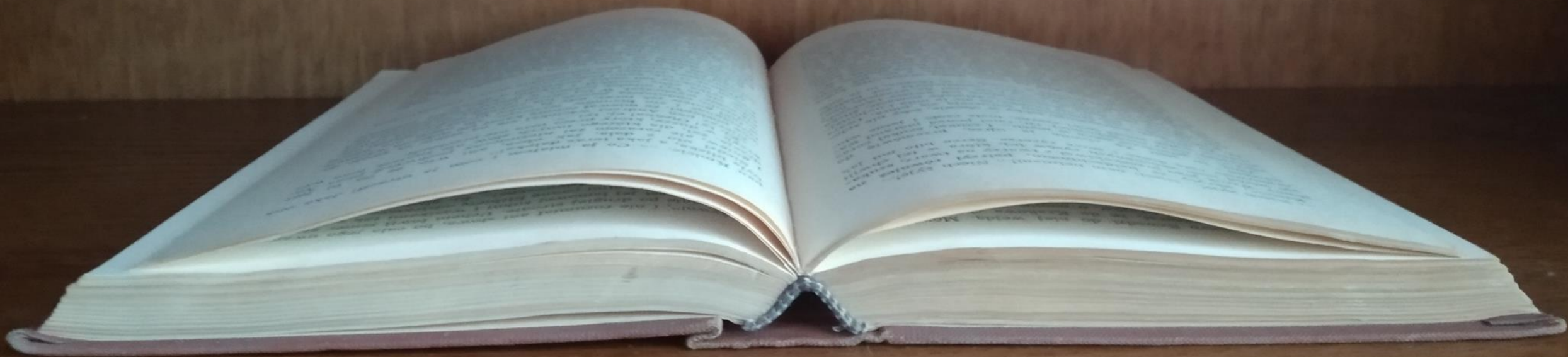
Wnioski:

- **czytanie jest umiejętnością niezbędną we współczesnym świecie**
- **odgrywa znaczącą rolę we wszystkich fazach rozwoju człowieka**
- **osoby, które opanują tę umiejętność lepiej radzą sobie w życiu**

W proces inicjacji czytelniczej musi być zaangażowane całe środowisko dziecka

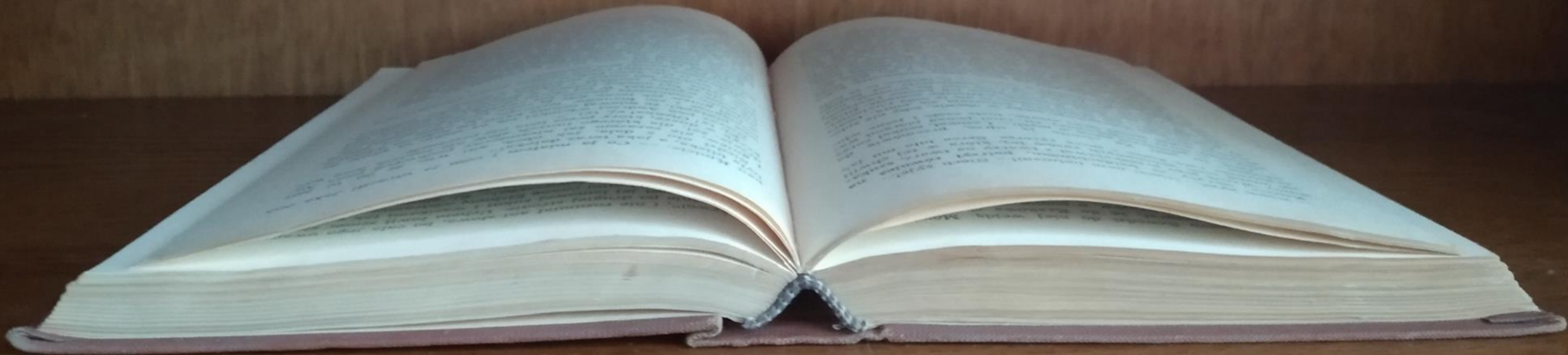

**Rozbudzanie zainteresowań
czytelniczych dzieci i młodzieży
jest jednym z najważniejszych
zadań edukacyjnych
domu i szkoły**

BIBLIOGRAFIA:

- <https://www.bn.org.pl/raporty-bn/stan-czytelnictwa-w-polsce/stan-czytelnictwa-w-polsce-w-202122-r.>
- Siedemnaście zalet czytania książek - Szwedzka Akademia Literatury Dziecięcej
<https://pl-pl.facebook.com/.../szwedzka-akademia-literatury-dzieciecej>
<http://www.pbw.waw.pl>
- Siedemnaście zalet książki dla dzieci. Biblioteka w Szkole 2000 nr 2 s. 22

Dziękuję za uwagę

